

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060210

DOM
2015-02-20
Stockholm

Mål nr
F 6397-14

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, beslut 2014-07-01 i mål nr F 3228-11, se bilaga A

KLAGANDE OCH MOTPART

1. KB

2. SB

Ombud: KB

KLAGANDE OCH MOTPART

Brunna vatten samfällighetsförening ga:1, 717911-9909

SAKEN

Avvisning av stämningsansökan m.m.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen avslår KBs och SBs yrkande om avvisning av överklagandet från Brunna vatten samfällighetsförening ga:1.
2. Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandena.
3. KB och SB ska solidariskt ersätta Brunna vatten samfällighetsförening ga:1 för rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen med 5 000 kr, varav 4 876 kr avser ombudsarvode, jämte ränta på 5 000 kr enligt 6 § rättelagen från dagen för denna dom tills betalning sker.

Dok.Id 1182937

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

KB och SB (makarna B) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska undanröja mark- och miljödomstolens beslut.

Brunna vatten samfällighetsförening ga:1 (föreningen) har motsatt sig makarna Bs yrkande och har för egen del yrkat att beslutet ska ändras på så sätt att föreningen tillerkänns ersättning för sina rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen.

Makarna B har, beträffande föreningens talan, i första hand yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska avvisa överklagandet och i andra hand att föreningens överklagande ska avslås.

Parterna har yrkat ersättning för sina rättegångskostnader i Mark- och miljööverdomstolen.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Makarna Bb har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande. De två domare som handlade målet tidigare har bedömt att målet varit berett till huvudförhandling och det har inte vidtagits några särskilda handläggningsåtgärder från domstolens sida. Även föreningen tycks ha ansett att målet varit färdigutrett. Någon muntlig förberedelse har inte ägt rum. Den ingivna stämningsansökan anger tydligt vad saken gäller. Senare inlagor kompletterar ansökan, besvarar domstolens förelägganden och slutför talan i enlighet med domstolens anvisningar. Några nya rättsliga grunder har inte åberopats utan talan har endast kompletterats vilket inte strider mot någon processregel. Om något varit oklart har det varit domstolens skyldighet att påtala detta. De andra målen som pågår mellan samma parter avser föreningsstämmobeslut som fattats under separata år och det kan därför inte bli aktuellt med res judicata eller litispendens.

Något föreläggande där det framgår att avvisning skulle kunna komma att ske har inte utfärdats. Åtminstone har det utfärdats så vilseledande att domstolen inte haft rätt att avvisa ansökan. De har uppfattat det som att den nye rådmannen inte var insatt i målet och därför behövde en sammanfattning av talan. Det framgår inte i vilka avseenden domstolen ansett att stämmningsansökan och övriga inlagor kvalificerat sig för avvisning. Föreläggandet att sammanställa talan har följts och det utgör grovt rättegångsfel att avvisa talan utan något korrekt föreläggande. Rättsförlusten till följd av avvisningen är betydande och borde innebära att avvisning inte kan komma ifråga. Mark- och miljödomstolen har inte heller dagbokfört alla de inlagor som varit gemensamma med andra mål vilket utgör hinder mot avvisning.

Makarna B har till stöd för sin talan åberopat viss skriftlig bevisning.

Makarna B har till stöd för sitt yrkande om att föreningens överklagande ska avvisas hänvisat till NJA 2012 s. 97 och anført i huvudsak följande. Föreningens ställföreträdare har ingen rättegångsfullmakt och inget uppdrag från styrelsen att överklaga. Att enbart agera utifrån den formella behörigheten som framgår av registerutdrag utgör behörighetsmissbruk. Styrelsen har inte heller i efterhand godkänt ställföreträdarens åtgärder.

Makarna B har till stöd för sitt yrkande om att föreningens överklagande ska avslås anført i huvudsak följande. Föreningen borde enligt 18 kap. 14 § rättegångsbalken ha yrkat ersättning innan handläggningen avslutades. Det framgår tydligt av mark- och miljödomstolens föreläggande att frågan om avvisning av käromålet skulle prövas. Föreningen har inte anlitat något rättsbildat ombud och har inte haft några ersättningsgilla rättegångskostnader för ombud/biträde. Vidare är arbetet i föreningen ideellt och föreningen betalar inte ut någon ersättning. Föreningen har därmed inte haft någon verklig kostnad för arbetet i rättegången.

Föreningen har till stöd för sin talan i huvudsak anført följande. Föreningen yrkade i mark- och miljödomstolen ersättning för sina rättegångskostnader med ett belopp som

senare skulle preciseras. Föreningen har inte förelagts eller på annat sätt erinrats om att precisera sitt kostnadsyrkande. Att mark- och miljödomstolen borde ha behandlat frågan om ersättning för rättegångskostnader följer av NJA 2003 s. 445. I sak anser dock föreningen att avvisningsbeslutet är korrekt.

Föreningen har till bemötande av makarna Bs yrkande om avvisning anfört i huvudsak att frågan om firmatecknarens rätt att företräda föreningen har avgjorts i en mängd andra mål mellan parterna. I alla mål har makarna Bs yrkande om avvisning ogillats.

Föreningen har till stöd för sin inställning i övrigt anfört i huvudsak följande. Makarna Bhar sedan samfällighetsföreningen bildades klandrat en mängd olika stämmobeslut och det är problematiskt att domstolarna närmast slentrianmässigt utfärdar stämning. Makarna Bs inlagor är ofta oprecisa och ordrika med mängder av ovidkommande uppgifter. Det faktum att makarna B är yrkesverksamma jurister borde leda till att högre krav kan ställas på att talan utförs med stringens och precision.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Ska föreningens överklagande till Mark- och miljööverdomstolen avvisas?

En firmatecknare är behörig att företräda en samfällighetsförening i förhållande till tredje man (37 § lagen (1973:1150) om förvaltning av samfälligheter). CS är föreningens firmatecknare och därmed behörig att företräda föreningen. Han har således haft rätt att föra föreningens talan i detta mål. Makarna Bs yrkande om avvisning av föreningens överklagande ska därför avslås.

Var det riktigt att avvisa stämningensansökan?

Mark- och miljödomstolen har i sitt beslut utförligt redogjort för vilka skäl som ligger till grund för att avvisa stämningensansökan. Mark- och miljööverdomstolen delar mark- och miljödomstolens bedömning. Makarna Bs överklagande ska därför avslås.

Har föreningen fått möjlighet att komma in med kostnadsräkning?

Mark- och miljödomstolen har i en skrivelse den 10 juni 2014 förelagt föreningen att yttra sig i frågan om avvisning och upplyst om att frågan därefter kommer att prövas. Enligt Mark- och miljööverdomstolen har föreningen därmed fått möjlighet att komma in med kostnadsräkning, men inte kommit in med yrkande innan frågan om avvisning prövades. Föreningens överklagande ska därför avslås.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis innebär Mark- och miljööverdomstolens ställningstaganden att mark- och miljödomstolens beslut inte ska ändras i någon del.

Rättegångskostnader

I fråga om rättegångskostnaderna i Mark- och miljööverdomstolen konstaterar domstolen att talan har fullföljts av båda parter. Huvudfrågan i målet rör avvisning av stämningsansökan. I denna del av målet har makarna B förlorat. Makarna B ska därför som i huvudsak tappande parter ersätta föreningen för dess rättegångskostnader. Domstolen finner ingen anledning att ifrågasätta av föreningen yrkad ersättning för utlägg om sammanlagt 124 kr. Domstolen finner vidare att yrkade arvoden till RG, LJ och CS får anses vara skäligen. Eftersom föreningen inte fått bifall till sitt yrkande om ersättning för rättegångskostnader i mark- och miljödomstolen, ska föreningen tillerkännas jämkad ersättning med totalt 5 000 kr.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast 2015-03-20

I avgörandet har deltagit hovrättslagmannen Lars Dirke, hovrättsråden Peder Munck och Margaretha Gistorp samt tf. hovrättsassessorn Joel Björk-Werner, referent.

Föredragande har varit Lisa Forsberg.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

PROTOKOLL
2014-07-01
Handläggning i
Nacka Strand

Aktbilaga 109
Mål nr
F 3228-11

Handläggning i parternas utevaror

RÄTTEN

Rådmannen Magnus Hjort, även protokollförare

PARTER

KÄRANDE

1. KB

2. SB

Ombud: KB

SVARANDE

Brunna vatten samfällighetsförening ga:1

SAKEN

Klandertalan; nu fråga om avvisning

K och SB väckte i juni 2011 klandertalan mot Brunna vatten samfällighetsförening ga:1 och yrkade att mark- och miljödomstolen helt eller delvis skulle upphäva beslut som fattats vid ordinarie föreningsstämma den 25 maj 2011 enligt 7 § och 10-12 §§ i protokollet från stämman. Som grund för talan åberopades att, på närmare angivet sätt, beslut vid stämman inte hade tillkommit i behörig ordning, stred mot lag eller annan författning och föreningens stadgar samt att K och SBs intressen inte hade tillvaratagits i skälig omfattning.

Domstolen utfärdade stämning.

Dok.Id 374024

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104	Augustendalsvägen	08-561 656 00	08-561 657 99	måndag – fredag
131 26 Nacka Strand	20	E-post: mmd.nacka@dom.se		08:30-16:00
		www.nackatingsratt.domstol.se		-

K och SBg har härefter gett in ett flertal inlagor med bl.a. nya eller justerade yrkanden, rättsliga grunder och sakomständigheter. Domstolen har med anledning härav förelagt K och SB att samlat och i korthet ange preciserade yrkanden och rättsliga grunder till stöd för yrkandena.

K och SB har besvarat föreläggandet enligt bilaga 1 till detta protokoll (aktbilaga 105).

Domstolen har med anledning av svaret tagit upp frågan om avvisning av hela eller delar av käromålet på grund av bestämmelserna i 42 kap. 2 § och 4 § samt 13 kap. 3 § rättegångsbalken. Parterna har beretts tillfälle att yttra sig i frågan.

K och SB har yttrat sig enligt bilaga 2 (aktbilaga 108).

Efter genomgång av handlingarna meddelar domstolen följande

BESLUT

Enligt 42 kap. 4 § första stycket rättegångsbalken ska en stämningsansökan avvisas om den är så ofullständig att den inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för en rättegång och käranden inte genom föreläggande kan förmås att avhjälpa bristen. Av rättsfallet NJA 1977 s. 827 följer att det förhållandet att stämning utfärdats inte utgör hinder mot avvisning på denna grund. Av rättsfallet framgår också att frågan om sådant rättegångshinder i enlighet med 34 kap. 1 § rättegångsbalken ska beaktas självmant av domstolen och tas upp så snart det finns anledning till det. I förarbetena till 42 kap. 4 § rättegångsbalken (se NJA II 1984 s. 59) anförs följande beträffande begreppet ”utan väsentlig olägenhet”.

Genom uttrycket ”utan väsentlig olägenhet” avses ett processekonomiskt moment bli involverat i avvisningsprövningen. Beträffande många typer av brister i en stämningsansökan förhåller det sig ju så att rätten genom att utöva materiell processledning vid en efterföljande muntlig förberedelse kan få fram behövliga preciseringar från käranden. Den muntliga handläggningsformen är emellertid

kostsam. Inleds en rättegång på ett bristfälligt underlag, är risken stor att det muntliga förberedelseförfarandet blir onödigt utdraget, bl.a. därför att motparten behöver tid att ta ställning till kärandens påståenden. Rätten bör mot denna bakgrund göra en bedömning av hur pass komplicerat och tidsödande det vid ett fortsatt förberedelseförfarande kan bli att avhjälpa bristerna i stämningsansökningen. Om förberedelsen kan bedömas bli alltför utdragen till följd av att käranden inte har fullständigt sina uppgifter, skall ansökningen avvisas. Detta bör i princip gälla oavsett målets sakliga beskaffenhet. Den omständigheten t ex att målet är av stor omfattning bör givetvis inte sänka kraven på preciseringar från kärandens sida.

Redan den av K och SB ursprungligen ingivna stämningsansökan innehöll oklarheter, såväl i fråga om det framställda yrkandet som vilka omständigheter som åberopades till grund för yrkandet. Exempelvis framgick det inte i vilka delar de klandrade besluten skulle upphävas om de inte upphävdes helt och hållet. Det framgick inte heller på ett tydligt sätt vilka sakomständigheter som åberopades i förhållande till respektive beslut. Beslutet att utfärda stämning grundades uppenbarligen på bedömningen att bristerna skulle kunna avhjälpas under den fortsatta beredningen. Så har dock inte skett. I stället har K och SB framställt nya mer eller mindre preciserade yrkanden, grunder och sakomständigheter.

K och SBs stämningsansökan och senare ingivna inlagor i målet har generellt sett varit ostrukturerade och vidlyftiga. De har inte motsvarat de krav på klarhet och precision som kan ställas och har inte på något sätt bidragit till renodling av målet. Det är knappast möjligt för föreningen att med ledning av handlingarna avge ett fullständigt svaromål på sätt som anges i 42 kap. 7 § rättegångsbalken. Domstolen skulle inte heller med handlingarna som grund kunna utfärda en tredskodom om det skulle bli aktuellt. Det är vidare i det närmaste ogörligt för domstolen att ta ställning till i vilken mån den ursprungligen väckta talan ändrats på ett otillåtet sätt eller om det föreligger något annat rättegångshinder. I detta sammanhang kan nämnas att några av de senare framställda yrkandena synes vara sådana att mark- och miljödomstol inte är behörig att pröva dem, i vart fall inte inom ramen för en klandertalan. Det kan också nämnas att K och SB såväl tidigare som senare väckt talan mot föreningen i flera likartade mål, varför det skulle kunna föreligga res judicata eller

litispendens. Sammantaget kan alltså konstateras att de av K och SB ingivna handlingarna är otjänliga som grund för fortsatt rättegång.

K och SB har skriftligen förelagts att avhjälpa ovan nämna brister genom att samlat och i korthet ange preciserade yrkanden och rättsliga grunder till stöd för yrkandena. De har inte efterkommit föreläggandet på ett sådant sätt att oklarheterna undanröjts och har därför underrättats om domstolens avsikt att pröva frågan om avvisning. Domstolen har i denna underrättelse hänvisat till föreläggandet. Kravet på att ett föreläggande enligt 42 kap. 3 § rättegångsbalken förenas med en upplysning om att avvisning kan ske för att ett sådant beslut ska kunna fattas är således uppfyllt. Förfaringssättet har för övrigt inte inneburit att K och SB hamnat i ett sämre läge än om det första föreläggandet hade förenats med ett avvisningsäventyr utan har tvärtom inneburit att de har beretts ytterligare ett tillfälle att förtydliga käromålet. K och Shar inte heller sedan de upplysts om domstolens avsikt att pröva frågan om avvisning förtydligat sin talan. Det framstår inte som meningsfullt att utfärda ytterligare föreläganden. Det kan i en situation som den förevarande inte krävas att domstolen på annat sätt än vad som gjorts ska ange i vilka avseenden talan ska preciseras. K och SBs yrkande härom i aktbilaga 108 föranleder således inte någon åtgärd.

Det är visserligen möjligt att domstolen genom aktiv och långtgående materiell processledning vid ett sammanträde för muntlig förberedelse skulle kunna medverka till att bristerna avhjälpas. Mot bakgrund av hur K och SB hittills har fört sin talan framstår det dock inte som sannolikt att det önskvärda resultatet skulle uppnås. Lämpligheten i att domstolen agerar på nämnda sätt kan också ifrågasättas. Det är dessutom tveksamt om det rimligen kan krävas av föreningen att den ska tvingas inställa sig till ett sådant sammanträde. Vid den bedömningen beaktar domstolen vad som anförts angående processekonomi i det ovan redovisade förarbetsuttalandet. I sammanhanget kan domstolen inte undgå att notera att det enda klandrade beslutet av direkt ekonomisk betydelse (utdebiteringsbeslutet i

stämmaprotokollets 10 §) för K och SBs del synes avse ett belopp om 1 700 kr.

När det gäller frågan om fortsatt förberedelse har K och SB också yrkat att domstolen ska upprätta en sammanställning enligt 42 kap. 16 § rättegångsbalken. En sådan kan i och för sig bidra till att oklarheter i parternas talan undanröjs, eller i vart fall uppmärksammas. En sammanställning kan och bör dock inte användas för att läka grundläggande brister i ena partens talan.

Mot bakgrund av vad som anförts konstaterar domstolen att ett fortsatt förberedelseförfarande kan antas bli såväl komplicerat som tidsödande. Såsom Högsta domstolen uttalat i det ovan nämnda rättsfallet NJA 1977 s. 827 skulle det strida mot god rättegångsordning att fortsätta rättegången. Det finns alltså i och för sig grund för avvisning av käromålet.

Målet avser en klandertalan och för sådan gäller en klanderfrist. K och SB riskerar alltså att lida rättsförlust om domstolen avvisar deras talan. I en dylik situation bör domstolen vara restriktiv med avvisning (jfr. rättsfallet RH 1996:112). Med hänsyn till de ovan redovisade bristernas omfattning och hur talan har förts kan dock detta förhållande inte tillmätas avgörande betydelse. I det nämnda rättsfallet beaktade hovrätten för övrigt att käranden processade utan juridiskt skolad ombud. Liknande aspekter gör sig inte gällande i detta fall.

Domstolen har under våren 2014 i ambitionen att avsluta handläggningen kallat parterna till huvudförhandling trots att målet, som framgått ovan, inte varit färdigberett för sådan. Förhandlingen ställdes in sedan föreningen framställt ett avvisningsyrkande. Efter prövning av yrkandet och förnyad genomgång har domstolen omprövat sin inställning när det gäller förutsättningarna för att hålla huvudförhandling. De ovan nämnda kallelserna kan inte anses utgöra hinder mot att ta upp frågan om avvisning av käromålet på sätt som skett. Inte heller den förhållandevis långa handläggningstiden

eller domstolens åtgärder i övrigt kan medföra att det skulle föreligga något sådant hinder.

Sammanfattningsvis kan alltså konstateras att de av K och SB hittills ingivna inlagorna inte utan väsentlig olägenhet kan läggas till grund för fortsatt rättegång. K och SB har inte genom föreläggande kunnat förmås att avhjälpa bristerna. Det framstår varken som rimligt eller meningsfullt att fortsätta förberedelsen. Förutsättningar i övrigt för att avvisa käromålet föreligger.

Mark- och miljödomstolen avvisar K och SBs talan.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 3 (Dv 428)

Överklagande senast den 22 juli 2014. Prövningstillstånd krävs.

Magnus Hjort